

250

JULIOL
2014

LA FALSA TRANSICI3 DEMOCR3TICA D'AL-SISSI

Ricard Gonz3lez, polit3leg i periodista

Quan fa tot just un any, el general Abdelfattah al-Sissi va depositar el rais Mohamed Mursi, posant fi a un any d'experiment islamista a Egipte, va prometre iniciar un proc3s de transici3 democr3tica, inscrit despr3s a l'anomenat full de ruta. La majoria de partits laics van aplaudir el cop de for3a dels militars amb l'esperan3a que serviria per corregir les errades comeses durant dos convulsos anys de transici3. Dotze mesos despr3s, 3s evident que l'objectiu de les autoritats no 3s aprofundir en la democratitzaci3, sin3 tot el contrari: la restauraci3 d'un ordre autocr3tic sobre uns nous pilars.

Tot i que el pa3s s'ha dotat d'unes institucions i processos d'aparen3a democr3tica, inclosa una Constituci3 que protegeix els drets individuals, no cal aprofundir gaire per adonar-se que aquests canvis constitueixen nom3s una fa3ana. Els n3meros registrats aquest darrer any s3n prou eloq3ents: m3s de 2.000 persones han mort a mans de les forces de seguretat, i prop de 20.000 han estat arrestades en el transcurs de protestes o b3 per delictes d'opini3. A m3s, moltes d'elles han estat sotmeses a tortures en comissaries i presons sense que el govern faci res per evitar-ho o per jutjar-ne els responsables. Segons Amnistia Internacional, el r3gim actual "est3 fracassant en tots els nivells en la q3estió dels Drets Humans".

Els activistes i l3ders dels Germans Musulmans han estat les principals v3ctimes de la repressi3 de l'Estat. Despr3s d'haver estat etiquetada com a "organitzaci3 terrorista", s'han prohibit totes les activitats de la confraria islamista i s'han congelat els fons dels seus membres i entitats afins. La pr3ctica totalitat de la seva c3pula, incl3s l'ex rais Mursi, es troba entre reixes i s'enfronta a un reguitzell de processos judicials que els poden comportar dures condemnes. De fet, el seu Guia Suprem, Mohamed Badie, ja compta amb una sent3ncia ferma a pena de mort. El moviment, que durant l'era Mubarak va aconseguir ser tolerat, no patia un cop tan dur des de fa m3s de sis d3cades.

Amb les protestes severament restringides per una draconiana llei de manifestacions, la principal expressi3 contestat3ria s3n els atemptats terroristes atribuïts a grups d'inspiraci3 jihadista. Si b3 les forces de seguretat han estat capaces de limitar l'abast de la insurg3ncia islamista amb detencions massives, una onada d'atemptats a finals de juny ha demostrat que aquests grups no han estat

escapçats. Segons el ministeri de l'Interior, en un any haurien mort prop de 500 persones, entre soldats i agents de policia. L'amenaça terrorista ha estat utilitzada repetidament pel govern per justificar les retallades de drets i els excessos policials.

Des de finals de l'any passat, l'assetjament policial i legal s'ha estès també als activistes laics, inclosos alguns símbols de la Revolució del 2011, com Ahmed Maher o Alaa Abdelfattah. Dotzenes de joves revolucionaris han estat condemnats a llargues penes de presó pel simple fet d'haver participat en "manifestacions il·legals". En un esforç per silenciar qualsevol veu dissident, s'han clausurat diaris i televisions afins a l'oposició. Prop d'una vintena de periodistes i col·laboradors de la cadena Al Jazeera van rebre una dura sentència d'entre set i deu anys de presó en un judici amb un gran impacte mediàtic.

Tot i que els països occidentals han aixecat la veu per censurar els pitjors excessos de la campanya repressiva, com el brutal desallotjament dels campaments islamistes de Rabà al-Audaia o les condemnes massives a la pena de mort a la província de Mínia, semblen més aviat resignats davant la consolidació de l'actual règim. Durant els dies posteriors al cop d'Estat, els líders dels Germans Musulmans van confiar que la pressió d'Occident revertiria la situació, una esperança que es va demostrar una simple il·lusió. El govern egipci, tutelat per l'Exèrcit, ha pogut compensar la caiguda de les ajudes occidentals amb escreix gràcies a les generoses contribucions de les petromonarquies del Golf Pèrsic. En un any, Egipte ha rebut més de 20.000 milions de dòlars del Golf, una xifra que converteix en engrunes la suspensió parcial dels 1.200 milions de dòlars que li concedeixen anualment els Estats Units.

Tanmateix, el règim té seriosos desafiaments pels propers mesos. El principal és la necessitat d'aplicar unes retallades substancials a la despesa pública, ja que el seu dèficit públic és insostenible en superar el 12% els darrers tres anys. El flamant *rais* Al-Sissi ha insistit en la necessitat de fer front a "sacrificis" i ha suggerit una reducció important en els subsidis a la benzina. Caldrà veure fins a quin punt es capaç d'aplicar una mesura tan impopular, anunciada però mai implementada pels seus predecessors.

L'altra repte és la celebració de les eleccions legislatives, previstes per la tardor, que culminarien l'actual full de ruta. El govern ha presentat una llei electoral que margina els partits polítics en favor de les candidatures individuals, la qual cosa afavoreix els cacics de l'època Mubarak. Es tracta d'un intent per controlar la vida política del país des del palau presidencial d'Ittihadia. La majoria de partits laics ha rebutjat categòricament la llei i podrien boicotejar les eleccions.

La baixa participació registrada a les eleccions presidencials del maig, en les quals Al-Sissi va escombrar amb un 96% dels sufragis, suggereixen que el seu suport va de baixa. Els joves, el grup que va liderar la revolució del 2011 contra Hosni Mubarak, va ser el col·lectiu amb un major índex d'abstenció. Si no és capaç de millorar les condicions de vida dels egipcis durant els propers mesos, el flamant *rais* podria enfrontar-se a una nova onada de mobilitzacions. Tot i el zel repressiu de les forces de seguretat i les ànsies d'estabilitat d'una bona part de la població, no es pot descartar un últim acte de rebel·lia d'una societat encara presa per l'esperit revolucionari.